

**ЙЎЛ ҲАРАКАТИ
ХАВФСИЗЛИГИ:
масъулият ва
мажбурият**

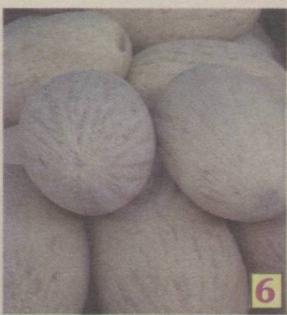
3

5

Чемпионнинг
онаси билан сұхбат

Космосга
жүннатилган
қовуулар

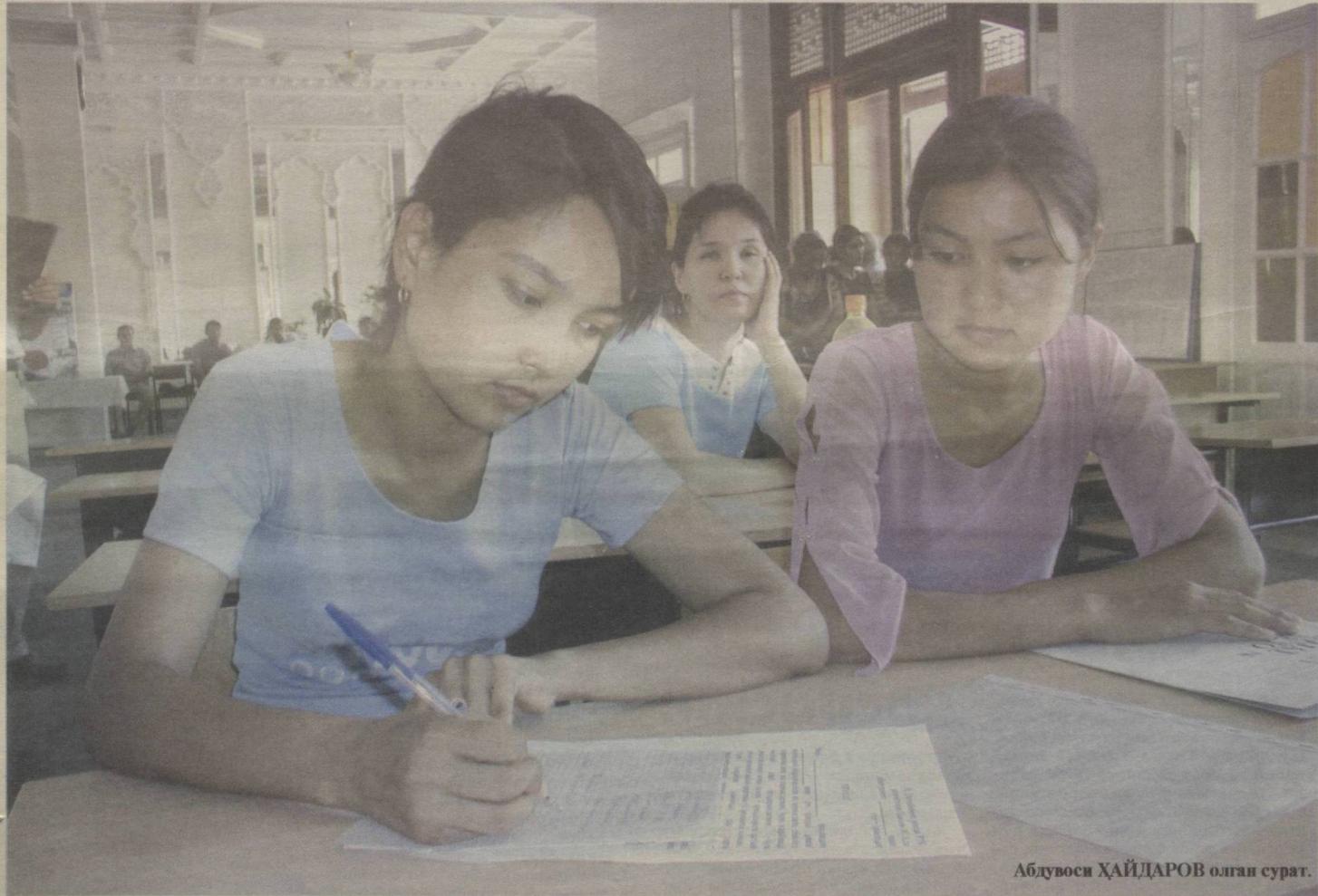
6

Дўмбирани
чертган билар...

8

БҮЮК ВА МУҚАДДАССАН, МУСТАҚИЛ ВАТАН!

Абдувоси ҲАЙДАРОВ олган сурат.

Куни кечаки республикамизнинг барча олий таълим муассасаларида кириш имтиҳонлари бўлиб ўтди. Бу йил синовга яхши тайёрланган ва ўз билшимига ишонган 56 607 нафар ўғил-қиз олий ўқув юртининг бакалавриат босқичи талабасига айланади. Уларнинг 19 560 нафари давлат гранти асосида ўқиши баҳтига мұяссар бўлса, 37 047 нафари шартнома бўйича таълим олади.

“ОБУНА – 2011”

Индекс:

Якка обуначиларга — 176,
Ташкилотларга — 177

“Оила ва жамият”ни ўз оиласининг яна бир ҳақиқий аъзоси сифатида қадрлаб, биз билан ҳамфир, ҳаммаслак бўйиш келаётган мұхтаралар!

Унутманг, газетамизга обуна ийл бўйи давом этаверади.

Ушбу сонда:

Бинолар лойиҳаси ёнгин хавфсизлиги талабларига жавоб берсин!	2
Самандар саламандрами?	4
Мозий билан сирлаптан аёл	5
Мақтов ярашади Ўғилхонга	5
Яхши сўз ағёрни ёр айлар	6
Раҳбар қонунни бузса...	7
Ойнинг ёруғ томонидан янгиликлар	7
Боксчиларимиз дунё рейтингидаги тўртинчи	8
Энг кучли гуруҳдамиз	8

Мақсадимиз — эл манфаати

"Нодавлат нотижорат ташкилтлар ҳозирги кунда демократик қадриятлар, инсон ҳуқуқ ва эркинликлари ҳамда конуний манфаатларини химоя қилишнинг муҳим омилига айланмокда, фуқароларнинг ўз салоҳиятларини рӯёбга чиқариши, уларнинг ижтимоий, социал-иктисодий фаоллиги ва ҳуқуқий маданиятини ошириш учун шароит яратмоқда, жамиятда манфаатлар мувозанатини тавминлашга кўмаклашмокда.

(Президентимизнинг Мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чукурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш концепциясидан)

ёшидаги аёллар саломатлигига жиддий этибор каратаиди. Текширувал ассо-сида 5841 нафар кишиларды түрли ка-салликлар болорлыгы аникланди. Айниска, өнө ва кон хосил қылувчи органлар ка-салликлари (аёлларда 1441 нафар ёки 24,6 фоиз, болаларда 1190 нафар ёки 29,5, ўсмирларда 605 нафар ёки 29,1, фоиз) мавжудлуги кайд қылышни, профи-латикин ва биринчи ёрдам хизматларын амалга оширилди. Умумий хисобда 2989 кути, 19500 дона дори-дармон, 2319 дона гигиеник воситалар, 2973 дона ти-бий воситалар, 3260 дона тиббий күллан-ма ва тарқатма материаллар нусхалари күрининцидә хайрия ёрдами хам тарқа-тилди.

2010 йили Сирдарё вилоятида очилган Скрининг маркази Президентимизнинг 2008 йил 18 июнданги "Болаликдан нигоронларни барабат аниқлаш дастурини түркисида" ги қарори ижросини таъминлаша борасида нигоронликнинг олдини олиш бўйича аниқ ташхислар билан фолият юритишга кўмаклашмомда.

Воҳамизнинг чекка ҳудудларида ҳам тарғибот-тушунириш ишлари олиб борилмоқда. Аёлларнинг репродуктив саломатлигини мустаҳкамлаш йўлида кенг кўлумли чора-тадбирларни амалга оширишда яхши натижаларга эришилаётir.

Эътиборли жихати, бўлнимиз вилоятдаги барча давлат ва нодавлат ташкилотлар билан ижтимоий хамкорликда измил фаолият олиб бормоқда. Айниска, ОИТС/ОИВ ва гиёхвандликка қарши кураш мавзусига багишланган "Софлом турмуш тарзи" ҳамда репродуктив саломатлика доирон жонли мулокотлар кўпчиликда катта қизикиш ўйғотди.

Буюк истиклилолимизнинг тарихий 20-иylligini ёргу юз билан кутил обидаган хукуматга қараша бўлмаган "Софломон авлод учун" хайрия жамгармасининг виляят бўлими жамоаси фурсатдан фойдаланиб, барча юртшалиримизга сиҳат-саломатлик тилайди.

Ишчи гуруҳи сайланди

Ўзбекистон Хотин-қизлар кўмитаси ташаббуси билан республикамида фаолият кўрсатадиган айрим нодавлат нотикорат ташкилотлари ҳамкорлигидага йигилиш бўлиб ўтди. Унда сўзга чиқсан ўзбекистон Республикаси Баш вазирининг ўринбосари, республика хотин-қизлар кўмитаси раиси Э. Баситхонова рамзий маънода "учинчى сектор" деб номланувчи ташкилотлар фаолиятини муваффақлаштириш бўйича ҳамкорлик дастури лойхасининг асосий мақсадлари билан тадбир иштирокчиларини танишитиргач, сайланадиган ташаббускор ишчи гурӯҳи Тошкент шахар туманларидағи хотин-қизлар кўмиталари билан ҳамкорликда тўртта йўналиши бўйича фаолият юритишими алоҳида таъкидлаб ўтди.

Шундан сүнг йиғилишда ҳамкорлик дастури лойиҳаси мухокама этилиб, ташаббускор ишчи гурӯҳи раиси ва аъзолари сайланди.

Ўз мухбиримиз.

Жамоатчилик назорати ва ОАВ

Пойтахтимиздаги "Shodlik Palace" меҳмонхонаси мажлислар залида Ўзбекистон мустакил босма оммавий ахборот воситалари ва ахборот агентликларини кўллаб-куvvатлаш ва ривожлантириш жамоат фонди ташаббуси билан "Давлат хокимиияти ва бошқаруви органлари фаoliyati устидан жамоатчилик назоратини тасминлашда ОАВнинг ўрни ва ахамияти" мавзусида илмий-амалий анжуман бўлди ўтди.

Юлдуз УСМОНОВА,
Хукуматга қарашли бўлмаган
“Соғлом авлод учун” халқаро-
хайрия жамғармаси вилоят-
бўлими директори

Үт балосидан

асрасин!

2011 йилнинг ўтган 6 ойи давомида республикамизда 5750 та ёнгин ходисаси кайд этилган бўлса, шундан 3649 таси ёки 81,5 фоизи ахоли туарар-жойларига тўғри кела-ди. Олдингина ишларга назар ташла-сак ҳам, ёнгинлар сонининг асосий кисми ахоли туарар-жойларida рўй берганига гувоҳ бўламиз. Асосий сабаблар эса иситими ускуналари (печ-лар), электр жиҳозлари, очик оловодан фойдаланишща хавфсизлик та-лабларини бузиш ва ёш болаларнинг шўхлигига бориб тақалмокда. Аммо бугунги мақоламизда бошқа бир сабабга, биноларни лойихалаш ва куриш жараёнида ёнгин хавфсизлиги инобатга олмаслик масаласига тўхтамочкимиз.

Бугунги кунда республикамиз барча гүшалариди замонавий архитектура ва дизайн тамойиллари асосида, киши хавасини көлтиридиган ўй-жойлар кад ростламокда. Лекин масаланинг бошқа томони хам бор, ушбу түтар-жойларда ёнғин хавфсизлиги қай даражада таъминланган! Амалдаги мөттөй жүхжатларга биноан, аҳоли туар-жойлари ва ёрдамчи мақсадлар учун мұлжылланған объектлар курилиш ишлар тутгалланғандан сүйн махаллий үкүмат ва үзини ўзи бошқарыш органды томонидан тай-инланған, таркибиға мажбурий тартыбда мұлждор, архитектура органлари ва

якка тартибдаги курувчилар киритилган ҳайъат томонидан кўздан кечирилиши, муаммолар аниқланиб, жойида ҳал эти-диши зарур.

якка тартибдаги күрүвчилар кирилтаган хайъат томонидан кўздан кечирилиши, муммоловлар аниликнаб, жойида ҳал этилиши зарур.

Уй-жой лойихасида унинг атрофдаги бино ва иншотларга нисбатан жойлашви, ёнгина қарши оралик масофалар инобатга олинмаётган ҳоллар ҳам учраб турибди. Бу эса баҳтсиз ҳодиса туфайли етадиган моддий ва маънавий зарарнинг бир неча баробар осириб ўюборди. Бир уйда содир бўлган ёнгин атрофдаги турар-жойларга ҳам тезда тарқалиб зиён етказади, оқибатда, кўшинилар орасида низо келиб чиқади. Хўш, бундан қайси томон манбафторми?

Шунингдек, маҳаллалардаги маҳсус сув ҳавзаларини узоқни ўйламасдан ҳовлисига кўшиб олиш, йўлларга сунъий тусиқларни ўрнатиб ташлаш ҳолатлари учрашомақдаки, маҳалла фаоллари ва мутасадди ходимлар ҳам уларга кўз юмиб келишаётир. Ахоли туар-жойларни куриш мақсадида ер ахратилаётгандан ёнгина қарши ҳовзуз учун жой колдириш, йўлларни режалаштиришда эса маҳсус техникаларнинг ҳаракатланиши ва қайрилил олишини назарда тутиш мақсадда мувоғик.

Халқымыз курилиш материалларини асосан бозорлардан харид килади, аммо

ОГОҲ БЎЛИНГ!

сифати, кўлланиш шартлари билан кам-дан-кам одам қизиқади. Оқибатда, ишлаб чиқариши ёки бошча маҳсус бино ва иншиотларга мўлжалланган ашёлар ошхонангиз, меҳмонхонангиз ва ёткоҳонангиз безаб туриши мумкин. Улар ёнгин вақтида ўзидан инсон ҳаёти учун хавфли заҳарлар моддалар чиқариши ва кутқарув ишларини қийинлаштириши, хатто одам хаётига зомин бўлиши хечганд амас.

Тап Эмас.

Ёнгин фалокатидан 100 фоиз химо-яланиш имкони йўқлиги боис кўп хонали, ҳашаматли биноларда ёнгинни пайкаш ва автоматик хабар килиш курилмаларидан фойдаланиш ўта мухим Сўнгигийлларда шахсий уйларига хам шундай мосламаларни ўрнатиш истагидаги одамларнинг кўпайттани кувонарли хот. Бундай курилмалар замонавий дизайнга эга бўлиб, уйнинг ҳуснига ҳусн кўшиш билан бирга, ёнгин тўғрисида нафақат товушни дарсан беради, балки хабарни тармоқ орқали маҳсуз хизматларга, хаттохи кўл ёки хизмат телефонингизга юбориши мумкин.

Юртдошларимиз бу борада Давлат ёнгин хавфсизлиги хизматининг жойлардаги органларига мурожаат килиб малакали мутахассисларнинг тегиши маслаҳатларини белул олса бўлади.

**Жаҳонгир РАХИМЖНОВ,
Ўзбекистон Республикаси ИИВ
Ёнгин хавфсизлиги
Бош бошқармаси мұхандиси
катта лейтенант.**

ликамиизда 5,2 минганд зиёд нодавлат нотижорат ташкилот, 1,2 минганд кўпроқ ОАВ ва 10 минганд ортиқ фуқаролар йигинлари фаолият юритаяпти. Ахжум иштирокчилари таъкидлаганидек, Мамлакатимиздаги демократик ислоҳотларни янада чукурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш концепциясида илгари сурилган ФОЯ ва ташаббуслар оммавий ахборот воситалари фаолиятини чукайтириш, давлат хокимияти ва бошқаруви органлари ишини холоси ва тезкор ёритиш, фуқароларнинг давлат ва жамият курилишидан фаол иштирокини таъминлашга хизмат килидат. Шунингдек, ОАВнинг давлат хокимияти ва бошқаруви органлари би-

лан алоқарларини мустаҳкамлайды.

Тадбир давомида "Ўзбекистон Республикасида жамоатчилик нозорати түгрисида" ги қонун лойихасини тайёрлаш жараёнда кайси жihatларга алоҳида эътибор қаратиш зарурлиги бўйича аниқ тақлифлар билдирилди.

Мадина АЛЛАБЕРГАНОВА,
«Оила ва жамият» мухбири.

"Аёллар салтанати, бу — меҳр, нозиклик ва сабр-тоқат подшолигидир" дейди француз ёзувчиси ва файласуфи Жан Жак Руссо. Дарҳақиат, аёл ҳар қайси замон ва маконда ўзининг муниси муштипарлиги билан улуғланган. Ва энг муҳим паллаларда мард эркакларни буюк мақсадлар сари илхомлантирган, куч берган ҳам ана шу нафис қалбли, юмшоқ табиятли аёллар. Тўмариснинг матонати, Бибихонимнинг зукколиги боис не-не улуг ишлар амалга ошмаган дейсиз. Шубҳасиз, бу ибратли фазилатлар бунгунги ўзбек аёлларига ҳам хосдир.

Сұхбатдошимиз — бокс бўйича жаҳон ва Осиё чемпиони Ўткирбек Хайдаровнинг онаси Хосият опанинг ҳаётий хикояларини тингласангиз, юкоридаги эътирофларнинг нақадар ҳақиқатта эш эканлигини англайсиз.

Хосият Ҳайдарова:

УЧ ЎГЛИМ ҲАМ БОКСЧИ

— Оллоҳ ато эттан беш фарзандни раҳматли отаси билан оқ ювиб, оқ тарафдик, — дейди сұхбатдошимиз Хосият Ҳайдарова.— Ҳалоллик, ростгўйлика ўргатдик. Уларнинг олдида муммаларимизни, яхши-ёмон гапларни гапирмадик. Кўни-кўшини, қариндош-уруг билан сену менга бормадик. Отаси ҳам, мен ҳам болаларнинг дарсларни ўзлаштириши, машгулотларга қатнашини қаттиқ назорат қиласардик. Ҳар ҳафта дафтар-китоблари, кундаликларини текшириб турардик. Ўтилган дарслар юзасидан сўраб, ўқитувчининг олдига бориб, хули, интизоми билан қизикардик. Шунинг натижаси бўлса кераки, болаларимизнинг бари ҳаётда ўз ўрнини топишга ҳаракат килишашыпти. Ҳали бирор марта ортидан ёмон гап эшитмадик. Отасининг ўзлари ҳам спортнинг бокс турига жуда қизикарди. Ҳатто бавзан ўзи ҳам қизиқсандан шугулланниб турарди. Аммо турмуш ташвишлар билан бўлиб жиддий шугуллана олмаган.

Ҳозир уч ўглим — Ўткирбек, Умиджон, Нозимхон ҳам боксчи. Қизларим — Ферузаҳон ва Мунираҳон аҳил бир ойланинг бекалари. Бири-биридан ширин ўн икки набирам бор.

Руфат Рисқиевга ҳавас қилганимиз

Ўткирбек бosh фарзандимиз. У түғилган йили ҳамюртимиз Руфат Рисқиев Кубада ўтказил-

«Келиним Галияхон билан бир-бируни тушуниб,
аҳил-инок јшайдилар».

фат Рисқиевдай чемпион бўлади, катта-катта рингларда беллашади, деб ният килган эди. Мен, бу шунчаки яхши ниятда, деб кўйгандим. Йўқ, Оллоҳ орзунг ва саъй-ҳаракатинга ярасасини кўрсатар экан. Ўткиржон ҳам худди Руфат акадай 25 ўшида 75 кг вазнда тенгиз деб тан олинди. Афсуски, буни отаси раҳматли кўра олмади. Боши кўкка етган бўларди.

Карайди. Жудаям адолатпарвар, ҳаққўй. Ёлғонни ҳеч қажон қабул қила олмайди. Шунинг учун ҳам кўпинча мактабда панд еган пайтлари бўлган. Бир воқеа ҳеч эсимдан чиқмайди: бир куни синфодиши бозорилик қилиб кўйиди, Ўткирбекка тўнкабди. Чунки ўглим чўрткесар, тўғрисўз бўлиб, баъзи болалар билан келишолмаган. Кейин ўқитувчиши уни ноҳаҳандан уришибди. Менинг ҳам ҷақириришидид. Ўглимдан сўраб-суриншириб, вазиятни ўргангач, ўнинг айбизслигини ўқитувчисига тушунтирдим. Лекин устози менга ишонмай, ўнда бироз кўнглимни оғритьган. Мен "Ҳали кўрасиз, ўкувчингиз яхши инсон бўлиб, ундан фархланасиз", деганман. Йиллар ўтиб, Ўткирбек чемпион бўлгач, бир куни кўчада ўша устозини кўриб қолдим ва у "Вой менинг болам чемпион бўлибди, мен ўқитганман-да", деб мақтаниб кўйди...

Чемпион бўлганида дунёга сигмадим

Етти ўшида отаси тўғаракка олиб борганинда, мураббийлар "Ҳали ёш экан, кийналади. Лекин майли, машгулотларимизни кузатиб, келиб-кетиб турсин", дейшибди. Шу-шу, ўглим бокс билан шугуллана бошлади ва мураббийларининг эътиборига тушиб катта-катта, нуғузли мусобакаларда иштирок этди. Биринчи марта Россиянинг Иркутск шахрида ўтказилган ҳалқаро турнирда иккинчи ўринни

«Ахабмас, невараларим ҳам отасига ўхшаб чемпион бўлса...»

ган жаҳон чемпионатида биринчи ўринни эгаллаб, чемпион бўлган эди. Шунданда отаси "Ҳали насиб этса, менинг ўглим ҳам Ру-

кийиб, чиройли ясаниб жиддий тайёргарлик кўрганди. Умуман Ўткирим ҳамма нарсага жуда синчковлик, эътибор билан

ИФТИХОР

эгаллаб қайтганди. Ўшанда 16 ўшида эди. Биринчи марта ҳалқаро мусобакада голиб бўлганида, ишонасизми, ўнинг ўзидан ҳам кўпроқ ўзим ҳаяхонланганман. Ўшанда ҳали мустакилимизнинг илк ийлари эди. Унчалик шов-шув, дабдаба ҳам бўммаган. Голиб бўлганини қайтилганда келгач, ўзидан эшитганимиз. 1999 йили жаҳон чемпионатига отланганида, онаман-да, тунлари йиглаб, "Э, худойм, шу болални ўзинг кўллагин, аввало, Ватанимиз шафарини муносиб химоя қилсин, байропимизни баланд кўтартсин", деб дуолар қилдим. Кейин билсам, иккинчи жангдәёқ кўли синган бўлишига қарамай, жангни давом этириб, финалга чиқибди ва чемпион бўлибди. Бу хушхабарни эшитгач, дунёга сигмадим, кўзимдан кувонч ёшлари тўхтадими...

— Хосият опа, Ўткирбекнинг жангларини кузатиб боришига юрагингиз дов берадими? Барибир онасиз-ку, ичининг ачиса керак?

— Ҳар бир беллашувини қолдирмай кузатиб бораман. У келганича, остона ҳатлаб кўчага ҳам чиқмайман. Болам ҳар зарба еганида менинг жоним оғрийди. Вой, ўғилгинамнинг шунча йиллик заҳматли меҳнати юзага чиқсин, юзи ёруғ бўлсин, деб турман. Лекин бирор жойи кўкариб келганида, ичим ачиб, "Кел, ўглим, шўрпаҳта босай, бир пасда оғриғи босилади", дейман-да, онамининг кўли деб ўзим мулажа қиламан. Тушкунликка тушган пайтлари ҳам бўлган, бундай ҳолатларда факат руҳий жиҳатдан далда бериб, "Хеч қаён бўш келма, сабрли бўл. Ортингда миллионлаб ҳалқ доу қилиб турибди", деганман. 1992 йили отаси қазо килганидан сўнг бирор муддат бошча иш билан машгул бўлди. Аммо ўйда маши қилиб туриди. Барибир боксиз ҳаётини тасаввур кила олмаслигини сезгач, устози Марс Кўчкоровнинг кўмаги, кўллаб-куватлови билан янга боксга қайди.

Аслида, менинг ўзим ҳам спорта жуда қизикаман. Телевидение орқали Олимпиада ўйинлари, турил хил мусобакаларни қолдирмай кўраман. Юртимиз шунчанини химоя қилаётган ҳар бир спорчига ўз боламдай кайгураман, омадлар ёр бўлишини тайланмай. Ахир, улар ҳам менинг ўшаган оналарини суюкли диландлари-да.

— Ўткирбекнинг оиласи ҳақида ҳам гапириб ўтсангиз.

— Ўглиминг тўрт нафар фарзанди бор. Келиним Галияхон ҳам жуда ақлии, оилапарвар, саронжом-сарипшали аёл. Иккласи бир-бируни ҳар томонлама яхши тушуниб, ҳар қандай ҳолатда ҳам қўллаб-куватлашга ҳаракат қиласади. Ўғиллари ҳам ўзига ўшаган абжир, чакқон. Ахабмас, отасига ўхшаб чемпион бўлса.

— Газетамиз муштириларига тилакларингиз?

— Биласис, оналар ҳар доим оиласи, бола-чакам деб яшайди. Худога минг қатла шурӯ, шу фарзандларимиз раҳматли отаси ва менинг орзу-умидларимизни рўёғга чиқарди. Уларни ишонган ва сунянган тогларим деб билимади. Илоҳим, барча оналарга ана шундай ёруғ баҳт насиб этсин.

Шахноза РОФИЕВА,
"Оила ва жамият"
муҳбери.

ОЙЛАНИНГ ТИА САНДИГИ

АДИБ — тилимизда "ёзувчи", "носир" маъноларини англағатган "адиб" сўзининг туб илдизи "тарбияли", "маърифатли" деган мазмунни билдирган. Шунингдек, бу сўзининг "яхши фазилатлар сохиби" деган маъноси ҳам бор.

Адигнинг кўзи кўрмас, охиз эди, ўн тўрт бобдан иборат ушбу баённи ёзиб тутатди.

Адиг Аҳмаддинг "Хибат ул-ҳақоик" асаридан

САМАНДАР — бир қарашда "самандар" сўзи билан юнона "саламандра" сўзлари ўхшаш-у, лекин бир-бирига алоқасиздай туюлади. Бироқ изоҳи лутфатда бу сўзлар биргаликда изоҳланган. Афсонага кўра, ўт ичиди тугилиб, ўтда яшайдиган маҳлук "самандар" деб аталган.

Овози самандардек, донишда Искандардек, Қаҳр айласа аждардек, чун нури аён келди.

"Оқ олма, қизил олма" китобидан

КУНДУЗ ВА ЙОЛДУЗ — аввалинг "юлдуз" сўзининг "йилт" сўзидан келиб чиққанини таъкидлаб ўтгандик. "Кундуз" сўзи ҳам бу сўзга яқин. Махмуд Кошгари изоҳига кўра, "кундуз" сўзи "кун ёруғи" деган маъненинг англатиди. Шундан келиб чиқиб, "юлдуз" сўзи "йилт этган ёруғ" маъноси ни ифодалайди деб фараз килиш мумкин.

Куёш яширинган бўлса ҳам кундузнинг ёруғлиги ҳали тамом сўнмаган эди.

Ойбек

АЯМОҚ — тилимизда "авайломоқ" маъносини англағатган "аяди" деган феъл бор. Бу феълнинг ўзаги "ая" сўзидир. Шунингдек, қадимдан тилимизда "кафт" маъносини билдирган "ая" сўзи бўзи. Бир қарашда авайлаш маъносидаги "ая" феъли билан "кўл кафти" маъносидаги "ая" сўзи шаклан бир хил-у, мазмунан ҳар хилдай туюлади. Лекин кўлда кўтариб ардоклашни тарихимизда "айада тутиш" деб ҳам ифодалашган. Авайлаш билан кафта тутиш мазмунан бир-бирига яқин. Шундан келиб чиқиб, "кафт" маъносидаги "ая" сўзи билан "авайла" маъносидаги "ая" сўзи туб илдизи бир деб фараз қилиш мумкин. Шунингдек, "ая" сўзининг "тадирламок", "ато қимлок", "таърифламок" каби маънолари ҳам борлиги манбаларда таъкидланган.

Эшкобил ШУКУР тайёрлади.

Дўмбирани чертган билар...

Абдусалом дессангиз ҳамма таниди. У пенсияга чикқанидан сўнг ота касби — ёғоч устасилиги билан шуғулланди. Отаси Курбонмуорд ака омоч, бўйинтурук, уйларнинг хари, ровларини чорпарра қилиб тарашлаб берадиган кўлигугул уста бўлган экан. Ер хайдаш, ургу сочиши олдидан омоч, бўйинтурукни шу уста кўрмаса, экини бошламас экан қишлоқдошлиари. Томирида отасининг кони бор-да. Шундай силлик, чиройли, корсонлари қўлтиқни тўлдирадиган дўмбира ясадиди, асти кўяверин.

Дўмбирани томоша қилгандар "Отасига рахмат, устоз кўрган экан", дейди хайрат билан. Ишонсангиз, барака топсин, ўзим ёш пайтагача ўтпиздан ошиқ одамга тикинга дўмбира ясад берди. Оғир меҳнатини хисобга олиб, тўн ёғланлар бор, "Рахмат, уста!" деган гапни унинг кулогига секин айтиб кетгандар ҳам кўп.

— Абдусалом ака, сиз ясаган дўмбирашларнинг овози жуда баланд, тиник. Бирор-бир сири борми ё? — деб ўсмокчилаб сўрайман ундан.

— Бу дўмбира Фаффор чолнинг зардосидан ясалган. Эгасининг кўнгли тоза-да, — ҳазилга йўйиб жавоб беради у. — Лекин Тошниёзининг куриган ўригидан ясалган дўмбирашлар яхши чикмади. Ҳаммасининг овози дўйлодик.

Тўрабой деган дўмбира чеरтувчи, кистайверсангиз ҳалқ достон-лапларидан парча, термаларни бахшиёна овозда айтб берадиган холаваччамиз бор. ёшлигидан дўмбира чеरтиб келади. Кўпинча бизнин Абдусалом уста ясаган дўмбирашларни чеरтиб, баҳосини шу киши беради. Куб ёғочдан ясалгандарни кўлига туткасангиз, шундай "тил"га киритиб, нолиси килдирадиги, кўйверасиз. Нагмаларидан завъланасиз, юрагингиз ўртаниб кетади. Йигирма йил дўмбира чеरтиб, битта күни кўйиллатиб чалиб беролмайдигандар бор. Дўмбира кўни ҳам юракдан чикар экан. Бу юрак деганингизда ҳам сир-синоатлар кўп-да...

Ўзбекистон ҳалқ бахшиси
Боборахим МАМАТМУРОДОВ

Онам 86 ёшида. Йилда бир маротаба Тўрабой дўмбирачини йўқлаб қолади.

— Бир майиз қирқ кишига етган, болам, — дейди онам. — Тошниёз ҳамсояни ҳам айтгин гурунгча. Ҳар бир кишини бахоси билан бирга ризқ-насибасини ҳам худо бериб туриби.

Она-да. Гапини иккى киломатман. Бориб айтиб келиш менга оғир туюлади. Нега дессангиз, сал бахил, ношукур оғам. Хулас, кўпам ёқавермайди. Бу зиёфатта Абдусалом уста ҳам янги ясалган дўмбирашларни олиб келади. Тўрабой дўмбираши кўксига босиб, кулоқларни бураб, торларни жўр килиб, бармокларни харакатга келтирганида уйда жимжитлик хукмрон бўлади. ўзим кўлигинг дард кўрмагур кўйма қиласди. «Отангга рахмат!» деб юборганинги билмай коласан. Неваралар ҳам сел бўлиб, тинглайди.

— Алномишдан айтинг, болам, — хумор килади онам. — Бизлар тўккис, ўн яшар қизалоқ эдик. Шоймардон оқсоқолнинг меҳмонхонасида Фармон бахшининг "Алномиш"дан айтиб бергани хозиргана кулогимдан кетмайди.

— Хўй, эна. Бир оғиз сўзингиз, — кулини кўксига босади Тўрабой. — Ав-

ЎЗЛИК

вал дўмбирани қизитиб олайлик, сўнгра терма, ундан кейин навбат достонга келади. Сиз бўғчани очиб, тўнни тайёрлабтиб кўйинг...

Кўйлар чалиниб, хуморлар босилгач, терма, достонларга навбат келади. Онамнинг кўнгли нозиклабиб қолган. ёш боладек сал нарсага кайфияти бузилиб туради. Бизлар ҳам "Алномиш"ни эшибти, томоқларимизга ҳасрат тикилиб, кўз ёшларимизга ҳалкаланиб колади. Тун алламаҳал бўлди. Онам Тўрабойга изн беради.

— Барака топинг, болам. Чарчадингиз. Шу ёзи ҳам бўлади. Энди бир пиёла чойдан ичинг.

Озодбек невара онамни саволга тулади:

— Момо, нега ҳар доим "Алномиш"-дан айтирасиз?

— Алномишлар кўпайсин, дейман-да, ўлум. Кара, қандай жасур, паҳлавон, элортини яхши кўрадиган апл. Барчинийни кўрдингми, — онам атайн келинларга кўрдинтириб, овозларини бир баҳа кўтариб гапиради, — чиройли, садоқатли, иболи, ундан кейин йигитлардаги кучи бор... Эрини хурмат қиласдиган, қайнона-қайнонасини ота-онасидан ҳам ортиқ кўрувчи келин...

Уста Абдусалом эса янги ясалган дўмбирашини Тўрабойга тутқазади.

— Бахши, зардоли ёғочи силлик эди. Чиройли дўмбира чиқади, дедвим, — менга юзланди уста. — Афуски, тайёр бўлганда корсонидан ёрилди. Елимладим. — ўзи, бу ёғочни кимдан олувдингиз? сўрайди уста мендан.

Шу пайтда бу саволга мен жўялироқ жавоб бера олмасдим. Негаки, Тошниёз кўшнимизнинг куриган ўрик дарахтидан иккни дўмбиралик ёғоч сотиб олувдим-да. Бу дўмбира ана шу ёғочдан ясалган! Тўрабой бахши дўмбираши чеरтиб кўргач, уста Абдусаломга узатди.

— Кўнгли кора, бахши одамнинг зардосидан бўлса керак. Овози яхши чиқмаётганидан билиниб туриби. Бу дўмбираши ўчқока солиб ёқиб юборинг!..

Гап шу ерга етганда Тошниёз кўшни туришга руҳсат сўради. Шунча мулозамат килдик, овқатга ўтирамди. Нокулей ахводда қолганимни сезиз, Тўрабой сенинг хиргойини бошлаб юборди...

Турсунбой БОЙМИРОВ,
Камаши тумани.

Куръя ташланди

Бразилияning Рио-де-Жанайро шаҳрида футбол бўйича ЖЧ-2014 мубобасида учун куръя ташлаш маросими бўлиб ўтди. Осиё кўтибасидан бешта гурух вакилларӣ ўз рақибларини билиб олиши.

Унга кўра, терма жамоамиз Осиё миқёсидаги энг кучли гурухдан жой оладиган бўлди. Нисбатан ҳар бир давлатчанинг энг кучлиси сифатида эътироф этилган жамоалар Ўзбекистон билан битта «С» гурухидан жой олди.

Демак, Ўзбекистон терма жамоаси Япония, Сурия ва Шимолий Корея терма жамоалари билан бир гурухда ўйнайдиган бўлди. Сўнгги жаҳон чемпионатининг иккни қатнашчиси ва Осиё Кубогида ўзини кўрсата олган терма жамоаларга карши учрашувларда жамоамизга осон бўлмаслиги аник.

Боксчиларимиз

4-ўринда

Жорий йилнинг 20-31 июль кунлари Қозоғистоннинг Остона шаҳрида бокс бўйича 15-16 ёшли ўсмирлар ўртасида ўтказилган жаҳон чемпионатида Ўзбекистон ўсмирлар терма жамоаси иккинчи ўринни эгаллади.

Бу галги жаҳон чемпионатида кирдан зиёд мамлакатдан уч юз нафарга яхин боксчи ўн узбек тоғифасида рингга чиқди. Жорий йилнинг энг нуфузли мусобакаларидан хисобланган мазкур спорт анжуманида терма жамоамиз аъзолари — Ойбен Шарипов ва Алиёр Норалиев олтин, Исрори Мадримов кумуш, Улугбек Абдукаюмов ва Акбаржон Мелизиеў ўзин таомифасида бронза медаль билан тақдирланди.

Умуман, 2001-2011 йиллар давоми-

да АИБА томонидан ўсмирлар ўртасида ўтказилган жаҳон чемпионатларида ҳаморларимиз саккиз олтин, ўн кумуш ва ўн беш бронза, жами 33 медал жамарли, терма жамоамиз дунёдаги энг кучли тўрт жамоадан бирига айланди.

«Анжи»да таниқли футболчилар

Махачқалъанинг «Анжи» клуби Лондоннинг «Челси» клуби ярим химоячиси Юрий Жирковни ўз сафига кўшиб олганидан сўнг, Германиянинг «Бавария» клуби ва Украина терма жамоалари таянч ярим химоячиси Анатолий Тимошунки ҳам сотиб олишини кўзлаб туриби. Бу ҳадда Россиядаги «Советский спорт» нашри хабар тарқатган.

Номи юкорида келтирилган нашр томонидан таъкидланишича, «Анжи» клуби бундан аввал ҳам Анатолий Тимошукка тақлиф билан чиқсан эди. 32 ёшли украиналик ярим химоячининг «Бавария» клуби билан тузган шартномаси бир йил ўтгач якунига етади.

Интернет манбалари асосида Илҳом ЖУМАНОВ тайёрлади.

Ҳаётнинг мазмуни

фарзанд билан

Абдурауф Фитрат айтинганидек, уйла-нишдан биринчи максад — фарзандид. Ҳаётнинг мазмуни фарзанд билан. Ҳар бир киши тўқис оила куришини, соғлом фарзандлар дунёга келтиришини, уларни тўрт мучаси соғ ўтириб, камолини куришини орзу киласди. Агар оила фарзандни бўлиш баҳтидан бенасиб колса ёки ногирон болалар дунёга келса-чи? Бу баҳтизлини биз, аввало, она сифатида, қолаверса, давлатнинг ваколатли органни ходими сифатида ҳеч кимга раво кўрмасдик. Шу бois ҳар бир ёшга ўз тақдирiga беътиб олар бўлмаслини, оила куриши борасида етти ўлчаб, бир кесиш лозимлигини утирамиз. Ахир, бу ҳақда хукуматимиз томонидан қанчадан қанчада хайрли чора-тадиблар амалга оширила-япти. Уларга амал қилиб яшашнини ўзи ҳам бизни бир қатор кўнгилсизликлардан асраши шубҳасиз. Ҳусусан, Вазир-

лар Маҳкамасининг 2003 йил 25 августаги 365-сонли карори билан "Никоҳнавчи шахсларни тиббий кўридан ўтказиш тўғрисида"ги низоми тасдиқланган. Унга асосан, 2004 йил 1 январдан барча никоҳланувчи шахслар ёшидан, нечанини никоҳлигидан катъи назар, тегишил тартибда тиббий кўридан ўтказшила ву соғликлари ҳақидаги тегишил маълумотномаси ФХДЕ бўлимига тақдим этишлари шарт. Шундан сўнггина уларнинг никоҳнайтиклининга оиласининг бахши-саодати, роҳат-фароғатини ўйлаган одам мазкур масалани ҳеч қажон назардан четда қолдирмаслиги зарур.

Хатирян ГАЛИТОВА,
Олмалик шаҳар 1-сон давлат
нотариалид ойора-notarius.
Турсунбой БОЙТУРАЕВА,
Бекобод шаҳар ФХДЕ бўлими
инспектори.

Муассислар: Ўзбекистон Хотиг-қизлар қўмитаси, «Болалар ва оиласидар қўллаб-куватлари» ассоциацияси (Болалар жамғармаси) ва
«Соғлом авлод учун» ҳақдaro хайрия жамғармаси

ISSN 2010-7609

Бош мухаррир:
Норқобил ЖАЛИЛОВ

Қабулхона: (тел/факс) 233-28-20
Котибият: 237-21-82
Мухбирлар: 233-04-50
«Оила» бўлими: 234-25-46

ОБУНА ИНДЕКСИ – 176

Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигига 0169-рақаси билан 11.01.07 да рўйхатга олинган. Буюртма Г – 828. Формати А-3, жами 2 табоб. Адади – 7907. Баҳоси келишилган нарҳда.
Навбатчи мухаррир – Фарруҳ ЖАББОРОВ
Саҳифалови – Оқил РАҲМОНОВ
Мусахихлар – Сайдғани САЙДАЛИМОВ,
Мафтуна МИНГБОЕВА

Таҳририята келган кўнёзмалар
муаллифларга қайтарилмайди.
Реклама материаллари мазмуни
учун таҳририят жавобгар эмас.

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик
компанияси босмахонасида чоп этилди.
Тошкент. Буюк Турон кўчаси, 41-йд.
Босишига топшириш вақти – 15:00
Босишига топширилди – 15:00

E-mail: oilavajamiyat@sarkor.uz

МАНЗИЛИМИЗ: Тошкент – 100000. Амир Темур кўчаси
1-тор кўча, 2-йд. Мўлжал: Олой бозори ёнида

Web-site: oilavajamiyat.uz

1 2 3